

اعمال مخصوص شب عید فطر / واپسین لحظات رمضان را دریابیم

آنان که ماه خدا را به مراقبت و روزه‌داری گذرانده‌اند، برای تکمیل مشق بندگی و آنان که به هر دلیل، توفیق بهره‌گیری کامل از ضیافت الهی را نداشته‌اند، برای جبران کم‌کاری، ساعات پایانی ماه مبارک رمضان را فرصت دارند تا رزق معنوی خود را برای خروج از مهمانی خداوند برگیرند.

آنان که ماه خدا را به مراقبت و روزه داری گذرانده اند، برای تکمیل مشق بندگی و آنان که به هر دلیل، توفیق بهره گیری کامل از ضیافت الهی را نداشته اند، برای جبران کم کاری، ساعات پایانی ماه مبارک رمضان را فرصت دارند تا رزق معنوی خود را برای خروج از مهمانی خداوند برگیرند.

اعمال مخصوص شب عید فطر / واپسین لحظات رمضان را دریابیم به گزارش ایکننا، آنان که ماه خدا را به مراقبت و روزه داری گذرانده اند، برای تکمیل مشق بندگی و آنان که به هر دلیل، توفیق بهره گیری کامل از ضیافت الهی را نداشته اند، برای جبران کم کاری، ساعات پایانی ماه مبارک رمضان را فرصت دارند تا رزق معنوی خود را برای خروج از مهمانی خداوند برگیرند.

در کتب روایی، اعمال ویژه ای برای شب عید فطر و واپسین روز ماه مبارک رمضان ذکر شده است که در این مجال به بازخوانی برخی از این اعمال از کتاب «کنزالمرام فی اعمال شهرالصیام» (صفحه ۵۵۴) می پردازیم:

روزه دار مؤمن و متدین یک ماه تمام در مکتب تربیتی روزه، روح خود را پرورش و ارتقا می دهد، شناخت و معرفتش به حقایق تابناکی دست می یابد، از سپری شدن ماه مبارک رمضان اندوهگین است، ولی از این که بار را به مقصد رسانیده و وظیفه روزه را به سلامتی انجام داده، بسیار خرسند و شادمان است. خداوند حکیم، پایان بخش ماه رمضان را شب عید فطر قرار داده و آن را «شب جایزه ها» مقرر داشته است که در آن شب، پاداش عبادت پیشگان را بدون حساب عنایت می فرماید. برای شب عید فطر اعمالی ذکر شده است:

۱. غسل

از امام صادق(ع) روایت شده است که فرمودند: چون خورشید(آخرین روز ماه رمضان) غروب کرد، غسل کن.

۲. تکبیرات

مؤمن بعد از نماز مغرب و عشاء شب عید فطر و بعد از نماز صبح روز عید فطر و نیز بعد از نماز عید فطر بگوید: الله اکبر، الله اکبر، لا اله الا الله والله اکبر ولله الحمد علی ما هدانا، وله الشکر علی ما اولانا.

۳. دو رکعت نماز

در شب عید فطر بعد از فراغت از نمازها مستحب است مؤمن دو رکعت نماز بخواند، در رکعت اول بعد از حمد، هزار مرتبه سوره «قل هو الله احد» و در رکعت دوم حمد و یکبار سوره «قل هو الله احد» را بخواند.

۴. پس از نماز یاد شده بگوید:

یا الله یا الله یا الله، یا رحمان یا الله، (یا رحیم یا الله)، یا ملک یا الله، یا قدوس یا الله، یا سلام یا الله، یا مؤمن یا الله، یا مَهْمِین یا الله، یا عزیز یا الله، یا جبار یا الله، یا متکبر یا الله، یا خالق یا الله، یا باری یا الله. یا مَصور یا الله، یا عالم یا الله، یا عظیم یا الله، یا کریم یا الله، یا حلیم یا الله، یا حکیم یا الله، یا سمیع یا الله، یا بصیر یا الله، یا قریب یا الله، یا محیب یا الله، یا جواد یا الله، یا واحد یا الله، یا ولی یا الله. یا وفی یا الله، یا مولی یا الله، یا قاضی یا الله، یا سریع یا الله، یا شدید یا الله، یا رؤف یا الله، یا رقیب یا الله، یا محیب یا الله، یا جواد یا الله، یا ماجد یا الله، یا علی یا الله، یا حفیظ یا الله. یا محیط یا الله، یا سید السادات یا الله، یا اول یا الله، یا آخر یا الله، یا ظاهر یا الله، یا باطن یا الله، یا فاطر یا الله، یا قاهر یا الله، یا رباة یا الله، یا رباة یا الله، یا رباة یا الله، یا رباة یا الله، یا رباة یا الله، یا رباة یا الله، یا دافع یا الله، یا مانع یا الله، یا رافع یا الله، یا فاتح یا الله، یا تغاغ یا الله، یا جلیل یا الله، یا جمیل یا الله، یا شهید یا الله، یا شاهد یا الله، یا معیت یا الله، یا حیب یا الله، یا فاطر یا الله

اللَّهُ، يا مُطَهِّرُ يا اللَّهُ، يا مالِكُ يا اللَّهُ، يا مُقْتَدِرُ يا اللَّهُ، يا فَايِضُ يا اللَّهُ، يا باسِطُ يا اللَّهُ، يا مُخَيِّ يا اللَّهُ، يا مُمَيِّتُ يا اللَّهُ، يا مُجِيبُ يا اللَّهُ، يا باعِثُ يا اللَّهُ، يا مُعْطِي يا اللَّهُ، يا مُفْضِلُ يا اللَّهُ، يا مُنْعِمُ يا اللَّهُ، يا حَقُّ يا اللَّهُ، يا مُبِينُ يا اللَّهُ، يا طَيِّبُ يا اللَّهُ، يا مُحْسِنُ يا اللَّهُ، يا مُجْمِلُ يا اللَّهُ، يا مُبْدِئُ يا اللَّهُ، يا مُعِيدُ يا اللَّهُ، يا بارِئُ يا اللَّهُ، يا بَدِيعُ يا اللَّهُ، يا هَادِي يا اللَّهُ، يا كَافِي يا اللَّهُ، يا شَافِي يا اللَّهُ، يا عَلِيُّ يا اللَّهُ، يا حَنَّانُ يا اللَّهُ، يا مَنَّانُ يا اللَّهُ، يا ذَا الطَّوْلِ يا اللَّهُ، يا مُتَعَالِي يا اللَّهُ، يا عَدْلُ يا اللَّهُ، يا ذَا المَعَارِجِ يا اللَّهُ، يا صَادِقُ يا اللَّهُ، يا دَيَّانُ يا اللَّهُ، يا باقِي يا اللَّهُ، يا ذَا الجَلالِ يا اللَّهُ، يا ذَا الإِكْرَامِ يا اللَّهُ، يا مَعْبُودُ يا اللَّهُ، يا مَحْمُودُ يا اللَّهُ، يا صَانِعُ يا اللَّهُ، يا مُعِينُ يا اللَّهُ، يا مُكَوِّنُ يا اللَّهُ، يا فَعَّالُ يا اللَّهُ، يا لَطِيفُ يا اللَّهُ، يا جَلِيلُ يا اللَّهُ، يا عَفُورُ يا اللَّهُ، يا شَكُورُ يا اللَّهُ، يا نُورُ يا اللَّهُ، يا حَنَّانُ يا اللَّهُ، يا قَدِيرُ يا اللَّهُ.

يا رَبَّاهُ يا اللَّهُ، يا رَبَّاهُ يا اللَّهُ، يا رَبَّاهُ يا اللَّهُ، يا رَبَّاهُ يا اللَّهُ، يا رَبَّاهُ يا اللَّهُ، يا رَبَّاهُ يا اللَّهُ.

أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَتَمَنَّ عَلَيَّ بِرِضَاكَ، وَتَعْفُو عَنِّي بِحِلْمِكَ، وَتَوْسِّعَ عَلَيَّ مِنْ رِزْقِكَ الحَلالِ الطَّيِّبِ مِنْ حَيْثُ أَحْتَسِبُ وَمِنْ حَيْثُ لَا أَحْتَسِبُ، فَإِنِّي عَبْدُكَ لَيْسَ لِي أَحَدٌ سِوَاكَ، وَلَا أَجِدُ أَحَدًا أَسْأَلُهُ غَيْرَكَ يا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، ما شاءَ اللَّهُ لا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ العَلِيِّ العَظِيمِ

۵. بعد از دعای یاد شده به سجده رفته در حال سجده بگوید:

يا اللَّهُ يا اللَّهُ، يا رَبِّ يا اللَّهُ، يا رَبِّ يا اللَّهُ، يا رَبِّ يا اللَّهُ، يا مُنْزِلَ البَرَكَاتِ، يَكُنْ تُنْزِلُ كُلَّ حاجَةٍ.

أَسْأَلُكَ يَكُلَّ اسْمٍ فِي مَخْزُونِ العَيْبِ عِنْدَكَ، وَالْأَسْمَاءِ المَشْهُورَاتِ عِنْدَكَ، المَكْتُوبَةِ عَلَيَّ سُرَادِقِ عَرْشِكَ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَقْبَلَ مِنِّي شَهْرَ رَمَضانَ، وَتَكْتَبَنِي فِي الوائِدِينَ إِلى بَيْتِكَ الحَرَامِ، وَتَصَفِّحَ لِي عَنِ الذُّنُوبِ العِظامِ، وَتَسْتَخْرِجَ يا رَبِّ كُنُوزَكَ يا رَحْمانُ

۶. دعای بعد از نماز مغرب

مستحب است مؤمن بعد از نماز مغرب، دست ها را به سوی آسمان برافراشته کند و بگوید:

يا ذَا المَنِّ وَالطَّوْلِ، يا ذَا الجُودِ، يا مُصْطَفِيَّ مُحَمَّدٍ وَناصِرَهُ صَلَّى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاعْفِرْ لِي كُلَّ ذَنْبٍ أَحْصَيْتَهُ، وَهُوَ عِنْدَكَ فِي كِتابِ مُبِينِ

سپس به سجده رفته، در حال سجده صد بار بگوید: «أُثُوبُ إِلى اللَّهِ»، آنگاه حوائج خود را از خدا بخواهد که ان شاءالله برآورده است.

۷. احیای شب فطر

امیرمؤمنان علی(ع) به احیای چهار شب در طول سال عنایت خاصی داشتند:

(۱) شب اول رجب (۲) شب نیمه شعبان (۳) شب عید فطر (۴) شب عید قربان

امام سجاد(ع) شب عید فطر را با نماز به صبح می رسانید و آن شب را در مسجد بیتوته می کرد و می فرمود: امشب از شب قدر کم اهمیت تر نیست.

۸. چهارده رکعت نماز

در روایت آمده است که هرکس در شب عید فطر چهارده رکعت نماز بخواند که در هر رکعت بعد از حمد، یکبار آیه الکرسی و سه بار «قل هو الله احد» بخواند، خداوند در برابر هر رکعتی پاداش چهل سال عبادت بدهد و پاداش کسی را که این ماه را با نماز و روزه سپری کند.

۹. ده رکعت نماز

از رسول اکرم(ص) روایت شده که هرکس در شب عید فطر ده رکعت نماز بخواند، در هر رکعت بعد از حمد ده بار «قل هو

الله احد» بخواند، در رکوع و سجده بگوید: «سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْكَبِيرُ» و بعد از هر دو رکعت سلام دهد، پس از فراغت صد مرتبه بگوید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ» آنگاه به سجده رفته، در حال سجده بگوید: «يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، يَا رَحْمَنَ الدُّنْيَا وَرَحِيمَ الْآخِرَةِ، يَا أَكْرَمَ الْاَكْرَمِيْنَ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ، يَا إِلَهَ الْأَوَّلِيْنَ وَالْآخِرِيْنَ، إِغْفِرْ ذُنُوبِي، وَتَقَبَّلْ صَوْمِي وَصَلَاتِي وَقِيَامِي» سر از سجده برداشته خداوند او را مورد آمرزش قرار داده، عبادت های ماه رمضان را می پذیرد.

در پایان رسول اکرم(ص) فرمود: این پاداش، عنایت ویژه حق تعالی در حق من و امت من است، به هیچ یک از پیامبران گذشته چنین عنایتی نشده است.

۱۰. شش رکعت نماز

سلمان فارسی از پیامبر اکرم(ص) روایت کرده است که هرکس در شب عید فطر شش رکعت نماز به جا آورد [در هر رکعتی بعد از حمد پنج بار «قل هو الله احد»] در مورد خاندانش شفاعتش پذیرفته می شود.

۱۱. دعای «یا دائم الفضل علی البریه»

کفعمی در اعمال شب عید فطر می گوید:

در هر شب عید و هر شب جمعه ده بار بگو: یا دائمَ القَـضْلِ عَـلَى البَـرِیَّه، یا باسیطَ الیَدَیْنِ یا لِعَـطِیَّه، یا صَاحِبَ المَـوَاهِبِ السَّـنِیَّه، صَلِّ عَلَی مُحَمَّدٍ وَآلِهِ خَیْرِ الوَری سَـجِیَّه، وَاعْفِرْ لَنَا یا ذَا العَـلَی فی هَذِهِ العَـشِیَّه.

۱۲. دعای «اللهم اناک عفو»

مرحوم ملا محمد باقر فشارکی در کتاب «آداب الشریعه» در آداب شب عید فطر گفته است که یکصد بار خوانده شود: «اللَّهُمَّ اِنَّكَ عَفْوٌ نُحِبُّ الْعَفْوَ، قَاعْفُ عَنِّي».

۱۳. زیارت امام حسین(ع)

امام صادق(ع) فرمود: هرکس در شبی از سه شب، امام حسین(ع) را زیارت کند، خداوند گناهان گذشته و اخیرش را می آمرزد. راوی پرسید: آن سه شب کدامین شب است؟ فرمود:

(۱) شب فطر (۲) شب اضحی (۳) شب نیمه شعبان